

as the institutional image of a higher medical education institution, a research and training institute of postgraduate education, a medical institution, and the reputational image of Ukrainian medicine. The practical significance of the article lies in proposing recommendations for improving professional communication, mentoring, behavioural culture, and sustaining a positive institutional brand of a higher medical education institution.

Key words: pedagogical culture, professional image, research and teaching staff member, higher medical education, martial law.

ORCID кожного автора та їх внесок до статті:

Dubrovina O. V.: <https://orcid.org/0000-0003-3087-8319>^{BDEF}
Borisova Z. O.: <https://orcid.org/0000-0002-5907-0826>^{DEF}
Kolomiets S. V.: <https://orcid.org/0000-0001-7172-7280>^{DCF}
Nazarenko Z. Y.: <https://orcid.org/0000-0002-0967-2319>^{ABD}
Moisieieva N. V.: <https://orcid.org/0000-0001-8901-3710>^{ABD}
Gorbachenko O. B.: <https://orcid.org/0000-0002-8566-6017>^{ABF}
Kolomiets B. S.: <https://orcid.org/0000-0002-7723-6666>^{ACD}
Zelenskyi D. R.: <https://orcid.org/0009-0000-9941-274X>^{AB}

Конфлікт інтересів:

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Адреса для кореспонденції

Дубровіна Олена Віталіївна
Полтавський державний медичний університет
Україна, 36011, м. Полтава, вул. Шевченка 23
Тел.: +380969206573
E-mail: O.dubrovina@pdmu.edu.ua

A – концепція роботи та дизайн, B – збір та аналіз даних, C – відповідальність за статичний аналіз, D – написання статті, E – критичний огляд, F – остаточне затвердження статті.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії **Creative Commons Attribution (CC-BY)**, яка дозволяє необмежене використання, поширення та відтворення в будь-якому форматі за умови належного цитування оригінальної роботи © Всі автори, 2026

Стаття надійшла 23.01.2026 року
Стаття прийнята до друку 04.05.2026 року
Опубліковано 27.05.2026 року

DOI 10.29254/2077-4214-2026-2-181-222-227

УДК 378.147:615:614.253.4

Луценко О. А.

СУЧАСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИКЛАДУ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ФАРМАКОЛОГІЇ МАЙБУТНІМ ЛІКАРЯМ

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

farmaluru@gmail.com

Основним методом групового навчання лишається лекція, зокрема й у медичному закладі вищої освіти. Значення лекції визначається змогою аналізувати надскладні процеси та проблемні моменти стисло і доступно доводити інформацію до здобувачів освіти. Мета – розкрити особливості проведення онлайн лекції-презентації з фармакології на сучасному етапі підготовки майбутніх лікарів.

У статті наголошується на трансформації змісту навчального матеріалу в структурі фармакологічної онлайн лекції. Зростають вимоги до концептуальної оригінальності наукової і практичної цінності лекцій, оскільки сучасні технології дозволяють при бажанні контролювати перебіг лекції і в мережі Інтернет уточнювати та перевіряти вірність даних які наводить викладач. Така відкритість лекційного матеріалу підвищує вимоги до всіх аспектів роботи лектора. Значно трансформувалася зміст навчального матеріалу в структурі фармакологічної лекції фіксується нове явище – конкуренція викладача з якісними й доступними мережевими інформаційними сервісами, що вимагає постійного моніторингу освітнього контенту для внесення уточнень та доповнень. За цих умов стає актуальною суб'єкт-суб'єктивна парадигма навчання, де лектор виступає наставником, ментором, координатором і мотиватором здобувачів освіти.

Лекція лишається актуальною формою освітнього процесу, оскільки наводиться сучасний, важливий і структурований навчальний матеріал з акцентом на майбутній іспит. Перехід до онлайн форми проведення лекцій надало значний поштовх до модернізації змісту лекції. Застосування сучасних технічних засобів комунікації сприяло трансформації лекції в доступну, цікаву і змістовну форму викладення матеріалу.

Ключові слова: фармакологія, університет, сучасний освітній процес, лекція, майбутні лікарі.

Зв'язок публікації з плановими науково-дослідними роботами.

Робота є фрагментом НДР «Дослідження фармакологічних властивостей біологічно активних речовин, лікарських засобів та їх комбінацій для розробки нових показань до їх призначення». Номер державної реєстрації 0125U002468.

Вступ. Освітній процес у медичних закладах вищої освіти (ЗВО) спрямований на підготовку висококваліфікованих, компетентнісних і конкурентноспроможних майбутніх лікарів, що повинні мати глибокі сучасні знання й практичні навички для вирішення складних професійних завдань [1]. Основою для побудови виступає Європейська модель освітнього процесу підготовки кадрів для системи охорони здоров'я. Це обумовлює запровадження нових освітніх технологій, пошуку та імплементації нових педагогічних підходів [2].

Однак при підготовці майбутніх лікарів лекція була основним словесним методом навчання [3]. Лекція (від латин. *lectio*) – систематичне, послідовне, монологічний усний виклад лектором навчального матеріалу, зазвичай, теоретичного характеру. Лекція є організаційною формою та одним із методів навчання, традиційна для медичних закладів вищої освіти (ЗВО) вищої школи, де на її основі формуються курси з багатьох предметів навчального плану.

Лекція – це традиційний метод групового навчання. З лекції розпочинається новий змістовний модуль і за нею слідує практичні заняття з фармакології, проміжні модулі тощо. Тому від того, як проведено лекцію, залежить результативність наступних етапів навчання [4].

Методологічне значення лекції полягає у розкритті фундаментальних теоретичних основ предмету та наукові методи, за допомогою яких аналізуються надскладні процеси та проблемні моменти.

В останні роки по новому постає питання про роль і значення лекції в освітньому процесі, зокрема в медичних ЗВО. В першу чергу це пов'язано з запровадженням компетентнісного підходу, цифровізацією та модернізацією освіти та приведення у відповідність до Європейських стандартів [5]. Такий підхід і студентоцентрична стратегія навчання повинні надати більшу автономію у виборі навчального матеріалу та способів його опрацювання.

Все це призвело до зменшення аудиторного навантаження на студентів, зокрема й за рахунок зменшення кількості лекційних годин. Постає питання про заперечення цінностей і доцільності лекційного навантаження в сучасних умовах освітнього процесу, що підтверджується скороченням лекційних годин з гуманітарних і фундаментальних дисциплін в медичних ЗВО [6].

Зменшення кількості аудиторних годин, зокрема частки лекцій у системі аудиторних занять, вказує на необхідність змін і уточнення її функцій в сучасній медичній освіті. Від лектора вимагається виконувати орієнтовну функцію – повинен навчати студентів орієнтуватися в основних проблемах теми, джерелах їх вивчення та способах ефективно організації самостійної роботи для пошуку сучасної та дійсно актуальної інформації серед безлічі другорядних, рекламних та ін. інтернет-ресурсів [6, 7].

Мета дослідження.

Розкрити особливості проведення онлайн лекції-презентації з фармакології на сучасному етапі підготовки майбутніх лікарів.

Основна частина.

Трансформація парадигми освіти призвела до значної зміни всіх компонентів процесу навчання: з'явилися нові джерела та носії інформації, що забезпечують вільний доступ незалежно від часу і місця знаходження до інформаційних освітніх ресурсів: цифрові підручники й посібники, бібліотеки, відео-контент, технології змішаного навчання з комплектами завдань і контролю знань та інші інтернет-сервіси [7]. Все це сприяє індивідуалізації та персоніфікації навчання в електронному освітньому просторі [8, 9]. На основі такої трансформації освітнього процесу можна зробити висновок, що лекційна форма навчання може бути замінена на мережеві освітні ресурси. На користь цього свідчать індивідуальні особливості сучасних студентів, які віддають перевагу отриманню інформації з інтернет-джерел, на відміну від університетських.

Однак у сучасній університетській практиці накопичений значний досвід із модернізації лекцій, як елементу вищої школи та збереження необхідного педагогічного потенціалу для вирішення актуальних питань трансформації лекції в сучасній освіті [10].

Традиційно основною функцією лекції була інформаційна, суть якої полягає у формуванні у студентів науково-обґрунтованої картини світу. У сучасній вищій медичній школі, незважаючи на загальнодоступність інформації, інформаційна функція лекції продовжує залишатися затребуваною. Студентами, перш за все, цінуються, ясний виклад предмета, глибока аргументація, широта поглядів лектора, його вміння, а іноді й талант впливати на аудиторію.

Поряд з цим лекція повинна нести розвиваючу функцію активувати у студентів творчі здібності, критичне мислення, концентрацію уваги, контроль емоційної сфери.

Відомо, що питання з боку лектора, надання можливості здобувачам освіти самим ставити питання, апеляція до лектора, звернення до фактів, що можуть спричинити емоційний відгук, аналіз труднощів та помилок, з якими можна стикнутись у майбутньому, привертають увагу та актуалізують пізнавальну діяльність здобувачів освіти.

Важливу роль відіграє й постать самого лектора, який може заряджати аудиторію своїм ентузіазмом, а може, навпаки, викликати відторгнення, якщо сам не демонструє глибоке занурення у процес ведення лекції. У цьому контексті актуалізується проблема мовного мистецтва викладача, логічна та емоційна композиції мови.

Проте все більш затребуваним стає інтеграція у структуру лекції педагогічних засобів та умов діалогічності навчання (постановка проблемних питань, залучення в дискусію, виконання міні-тестів та ін.), спрямованих на реалізацію у взаємозв'язку мотиваційної, розвиваючої та виховної функції.

Сучасний лектор повинен мати проєктувальні, конструкторські та організаторські здібності. Підготовка лекції це складний процес і розпочинається з розробки структури лекційного курсу з конкретної дисципліни. При цьому лекції повинні в першу чергу висвітлювати проблемні та складні питання дисципліни. Потім лек-

тор приступає до методичної роботи над лекційним матеріалом, добір якого визначається її темою, рівнем освіти здобувачів та спеціальністю. При аналізі матеріалу слід ознайомитися з чинними Національними наказами, протоколами, проблемними статтями та світовою тенденцією з даного питання. Потім опрацьовується питання в базовій навчальній літературі, що рекомендується для опанування здобувачам освіти.

Відповідно до сучасних рекомендацій слід проаналізувати стан проблеми (актуальність) подати її з різних точок зору, розібрати спірні погляди, чітко сформулювати своє бачення і зробити висновки.

Скласти план лекції, визначення обсягу та змісту лекції. Також необхідно визначитись з темпом викладення матеріалу, тобто надавати матеріал під запис чи студенти будуть сприймати на слух.

Важливо у повному обсязі викласти основні питання, 30–40% лекційного матеріалу можна винести на самостійне вивчення. Лекція не повинна бути перенасичена фактами та статистичними даними. Обсяг та швидкість викладу мають бути орієнтовані на «середнього» студента. Зміст залежить від ряду класифікаційних характеристик, але важливо, щоб лектор у кожному конкретному випадку враховував особливості аудиторії, дидактичні та інші фактори. Наприкінці робляться висновки, фокусується увага на ключових моментах. Наводиться рекомендована література для опрацювання теми.

Приступаючи до проведення лекції, слід пам'ятати, що психологи виділяють 4 фази, яких слід дотримуватись для оптимального сприйняття матеріалу слухачами, це початок сприйняття – 4–5 хвилин (на цьому етапі слід зосередитися на трансформації мимовільної уваги); оптимальна активність сприйняття – 20–30 хвилин (саме на цей час припадає пік працездатності, тому слід спланувати свою діяльність так, щоб саме в цей період припав найскладніший для розуміння матеріал); фаза зусиль – 10–15 хвилин (це провісник стомлення, але слухач ще може керувати своєю діяльністю); фаза втоми (саме в цей період слід дати можливість трохи відпочити, розповісти цікавий випадок, пожартувати чи подавати матеріал в ілюстрованій формі або запропонувати невелике тестування [11]. Навіть невеликий відпочинок дозволяє повернути аудиторію до активного сприйняття матеріалу.

У Полтавському державному медичному університеті лекції відбуваються online в синхронному режимі тривалістю 120 хв (дві півпари по 40 хв), друга частина заняття після перерви проводиться в подібному форматі. Наприкінці лекції викладач наводить літературні джерела, що рекомендуються для опрацювання при підготовці до тем розділу.

На кафедрі фармакології лекція зазвичай розпочинається з озвучування основних правил, коли можна ставити питання, в якій формі та інші особливості. Потім робиться наголос на актуальності теми, можуть наводитись цитати відомих вчених. Надалі представляється мета і план лекції.

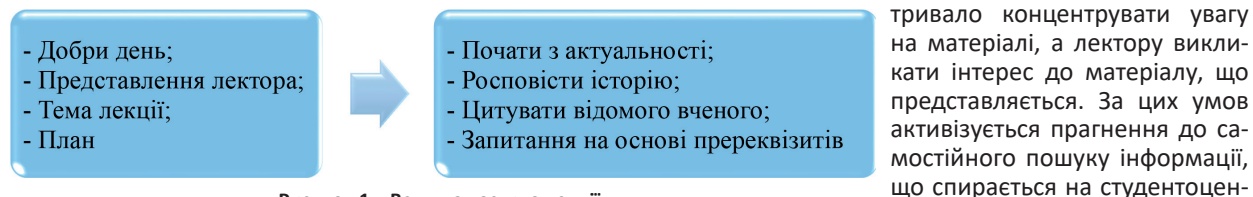

Рисунок 1 – Вступна частина лекції.

Обов'язковим є мотивуючий початок. Здобувачам освіти пропонується відповісти на запитання у вигляді короткого екскурсу в основні терміни які будуть розглянуті та їх зв'язок з матеріалами, що вивчались на попередніх дисциплінах, що засвідчує вертикальну та горизонтальну інтеграцію представленого матеріалу з суміжними дисциплінами [12]. Звертається увага на терміни, що зустрічаються в завданнях при складанні тестового іспиту КРОК-1 [13, 14]. Наприклад, на лекції з теми «Загальна фармакологія» пропонується питання у яких зазначаються терміни: «тахіфілаксія», «антагонізм», «потенціювання», «толерантність» та «ідіосинкразія». Як альтернатива, на лекціях, де розглядаються препарати, що впливають на ЦНС, функції ефекторних органів, або антибактеріальні засоби, можна пропонувати короткий клінічний кейс.

Основна частина лекції включає декілька етапів. При цьому висвітлюється, зазвичай, 2–4 ключові питання з наведенням проміжних висновків. Рекомендується кожні 15 хвилин використовувати інтерактивну взаємодію зі студентами у вигляді відкритих запитань (усних, письмових) або питань множинного вибору. Використовуються технічні пристрої за можливості пропонується відповісти на питання за допомогою QR-коду здобувачі освіти переходять на Google Форми з відповідними запитаннями або у вигляді «голосування» шляхом піднімання руки.

При відкритих питаннях лектор із сукупності запропонованих відповідей обирає три варіанти надані слухачами та шляхом голосування більшість визначає один із варіантів і обґрунтовує його правильність. Активізувати увагу здобувачів освіти дозволяє емпатія, «парадоксальна ситуація», аналіз труднощів та можливих помилок з якими за звичай вони стикаються, а також представити альтернативні думки на одне й теж питання.

Наприкінці лекції наводяться висновки, які відповідають ключовим концепціям і меті. Також пропонується здобувачам освіти для закріплення матеріалу відповісти на декілька типових питань КРОК-1 за темою лекції. При цьому лектор наголошує на анкерах і правильній відповіді з поясненням ключових моментів. Також декілька хвилин лектор залишає для відповіді на запитання. Бажаним компонентом сучасної лекції є «зворотній зв'язок» шляхом проведення анонімного опитування результати якого необхідно аналізувати для покращення лекційного матеріалу в майбутньому.

Закінчується лекція наведенням літературних джерел, які використовувались при підготовці до лекції та рекомендуються студентам для опрацювання.

Представимо трансформацію традиційного формату лекції, що не викликає достатнього пізнавального інтересу в здобувачів освіти (рис. 1).

Трансформація суб'єкт-об'єктивної освітньої парадигми відбувається під впливом кліпового мислення, що характерно сучасним здобувачам освіти (цифрові звички, фрагментарне сприйняття матеріалу). Це призводить до того, що студентам складно тривало концентрувати увагу на матеріалі, а лектору викликати інтерес до матеріалу, що представляється. За цих умов активізується прагнення до самостійного пошуку інформації, що спирається на студентоцент-

тричне навчання. Тому стає актуальною суб'єкт-суб'єктивна парадигма навчання [15], де лектор виступає наставником, ментором, координатором і мотиватором здобувачів освіти (рис. 2).

Переваги онлайн-лекції презентації включають: студенти сприймають матеріал і знаходяться поза закладом освіти, більш раціонально використовують свій час і більш активно ставлять запитання, зокрема в письмовій формі. Також запровадження онлайн-лекцій надає можливість викладачу проаналізувати й виправити недоліки, прослухати й оцінити стиль викладання матеріалу, відповідей на питання й удосконалити власні комунікативні компетенції [16, 17].

Значно трансформувалась зміст навчального матеріалу в структурі фармакологічної лекції, фіксується нове явище – конкуренція викладача з якісними й доступними мережевими інформаційними сервісами. Це вимагає від викладача постійного моніторингу освітнього контенту для внесення уточнень та доповнень. Зростають вимоги до концептуальної оригінальності наукової і практичної цінності лекцій, оскільки сучасні технології дозволяють при бажанні контролювати перебіг лекції і в мережі Інтернет уточнити та перевірити вірність даних які наводить викладач. Така відкритість лекційного матеріалу також підвищує вимоги до всіх аспектів роботи лектора.

Таким чином, можна зробити висновок, що сучасна лекція видозмінилась під соціальне замовлення. Однак провідна функція лекції, як і раніше лишається інформаційна, з цієї точки зору лекція трансформувалась незначно. Все більш затребуваною стає інтеграція в структуру лекції педагогічних засобів і умов діалогічності навчання (постановка проблемних питань, дискусія, виконання міні-тестів та ін.). Тобто розвиток інструментів направлених на реалізацію та розвиток

Суб'єктивно-об'єктивна парадигма

Суб'єкт-суб'єктивна парадигма

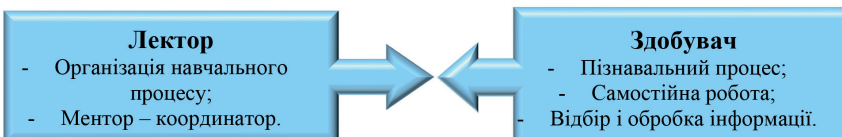

Рисунок 2 – Сучасна студентоцентрична парадигма взаємодії.

взаємозв'язку у вигляді діалогової форми комунікації, мотиваційної, розвиваючої і виховної функцій.

Також варто зауважити, що вимушений перехід на викладання онлайн став потужним поштовхом до вдосконалення освітнього процесу у вигляді залучення сучасних комунікативних засобів, створення платформ, навчальний процес стає цікавішим і доступнішим. Вимушене занурення в онлайн-освіту дало змогу викладачам і здобувачам набути цінний досвід продуктивної роботи в кризових та стресових умовах, адаптуватись та знаходити нестандартні рішення проблем, що виникли.

Висновки.

1. Лекція лишається актуальною формою освітнього процесу, оскільки наводиться сучасний, важливий і структурований навчальний матеріал з акцентом на майбутній іспит.

2. Перехід до онлайн форми проведення лекцій надало значний поштовх до модернізації змісту лекції.

3. Застосування сучасних технічних засобів комунікації сприяло трансформації лекції в доступну, цікаву і змістовну форму викладення матеріалу.

Перспективи подальших досліджень.

У подальшому планується висвітлити особливості різних видів сучасної лекції з огляду на викладання фармакології.

Література

- Zhdan VM, Dvornyk VM, Avetykov DS, Starchenko II, Beliaieva OM. Vyshcha medychna osvita y okhorona zdorovia: vyklyky sohodennia. Materialy navch.-nauk. konf. z mizhnarodnoiu uchastiu Realii, problemy ta perspektyvy vyshchoi medychnoi osvity; 2021 Ber 25; Poltava. Poltava: PDMU; 2021. s. 3-5. [in Ukrainian].
- Lokshyna O. Yevropeyskyi osvittiiy prostir yak intehralna perspektyva ukrainskoi osvity. Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal. 2024;2:6-19. [in Ukrainian].
- Beliaieva OM. Suchasna akademichna lektsiia. Svit medytsyny ta biolohii. 2015;4(33):143-146. [in Ukrainian].
- Mozghovyj VL. Naukoiemnist suchasnoi lektsii: vid tradytsii – do innovatsii. Imidzh suchasnoho pedahoha. 2025;5(224):27-33. [in Ukrainian].
- Petrenko LM, Lutsenko OA. Osoblyvosti realizatsii kompetentnisnogo pidkholu pry vykladanni farmakolohii u medychnomu zakladi vyshchoi osvity. Pedahohichni nauky. 2023;81:40-47. [in Ukrainian].
- Chechotina SYu, Lutsenko RV, Deviatkina TO. Aktualnist orhanizatsii efektyvnoi samostiinoi roboty studentiv pry vyvchenni farmakolohii. Medychna osvita. 2019;4:56-61. [in Ukrainian].
- Melnyk BM, Kaniura OA, Kostiuk TM. Osoblyvosti zastosuvannya zmishanoho navchannia na stomatolohichnomu fakulteti v ekstremalnykh umovakh suchasnosti. ScienceRise: Pedagogical Education. 2023;3(54):4-8. [in Ukrainian].
- Likarchuk L. Elektronnii pidruchnyk yak innovatsiinyi zasib navchannia. Osvitni obrii. 2020;1:61-65. [in Ukrainian].
- Platova OM, Stoieva TV, Titkova OV. Dystantsiine navchannia pry vykladanni pediatrichnykh dystsyplin: vyklyky chasu. Medychna osvita. 2021;4:52-56. [in Ukrainian].
- Lenz PH, McAllister JW, Lux AM, Le TT, Fessler HE. Practical Strategies for Effective Lectures. Ann Am Thorac Soc. 2015;12:561-566.
- Lutsenko OA. Changes in pharmacological training of future doctors in Ukraine in the context of modernization of medical higher education institutions. Pedagogical Sciences, History, Innovative Technologies. 2024;4(138):397-408.
- Chechotina SYu. Aktualnist vprovadzhennia mizhdystsyplinarno intehratsii pry vyvchenni farmakolohii. Ukrainskyi stomatolohichnyi almanakh. 2013;4:86-89. [in Ukrainian].
- Lutsenko RV, Riabushko MM, Sydorenko AH, Chechotina SYu, Lutsenko OA. Analiz rezultativ skladannia litsenziinoho intehrovanoho ispytu KROK v Ukrainskii medychnii stomatolohichnii akademii studentamy medychnoho fakultetu № 1. Aktualni problemy suchasnoi medytsyny: Visnyk Ukrainskoi medychnoi stomatolohichnoi akademii. 2020;20(4(72)):192-197. [in Ukrainian].

14. Lutsenko RV, Sydorenko AH, Lutsenko OA. Koreliatsiyni analiz rezultativ skladannia ispytu «Krok». Medychna osvita. 2021;4:34-41. [in Ukrainian].
15. Vozniuk OV. Nova paradyhma osvity doroslykh. Andrahohichniy visnyk. 2014;5:14-28. [in Ukrainian].
16. Iehorova OV. Osoblyvosti chytannia leksii online. Osvitnia analytika Ukrainy. 2021;2(13):70-81. [in Ukrainian].
17. Pavliuk, OM. Osoblyvosti vykorystannia leksii-prezentatsii v zakladakh vyshchoi osvity v suchasnykh umovakh. Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky. 2020;1(333):147-153. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2020-2\(333\)-1-147-153](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2020-2(333)-1-147-153) [in Ukrainian].

СУЧАСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИКЛАДУ ЛЕКЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ З ФАРМАКОЛОГІЇ МАЙБУТНІМ ЛІКАРЯМ Луценко О. А.

Резюме. Освітній процес у медичних закладах вищої освіти спрямований на підготовку висококваліфікованих, компетентнісних і конкурентноспроможних майбутніх лікарів, основою якого є Європейська модель. За цих умов до лекції, як методу навчання, висуваються особливі вимоги, оскільки стали доступні нові джерела та носії інформації, що забезпечили вільний доступ незалежно від часу і місця знаходження студента до інформаційних освітніх ресурсів: цифрові підручники й посібники, бібліотеки, відео-контент, технології змішаного навчання з комплектами завдань та контролю знань та інші інтернет-сервіси. За цих умов зазнало змін представлення лекційного матеріалу з фармакології. Більш ретельно відбувається підготовка лектора, відбір матеріалу з урахуванням новітніх досягнень у галузі фармакології. Загальна доступність професійних інформаційних ресурсів сприяє перенесенню до 40% інформації на самостійне навчання. Лекції з фармакології чітко структуровані, з мотивуючим початком, розглядають декілька ключових питань з періодичним кожні 15 хвилин інтерактивним зв'язком зі здобувачами освіти у вигляді відкритих запитань (усних, письмових) або питань множинного вибору. Використовуються технічні пристрої, за можливості пропонується відповісти на питання за допомогою QR-коду здобувачі освіти переходять на Google Форми з відповідними запитаннями або у вигляді «голосування» шляхом піднімання руки. Така інтерактивна форма проведення лекції активізує увагу здобувачів освіти, що дає можливість проаналізувати труднощі та можливі помилки з якими вони стикаються, а також дає можливість представити альтернативні думки на одне й теж питання. Обов'язково на лекції розглядаються питання КРОК-1. Лектор наголошує на анкерах і правильній відповіді з поясненням ключових моментів. Також декілька хвилин лектор залишає для відповіді на запитання. В статті наведені ключові моменти трансформації формату лекції та парадигми взаємодії лектор – здобувач. Таким чином, можна зробити висновок, що сучасна лекція видозмінилась під соціальне замовлення. Однак провідна функція лекції, як і раніше лишається інформаційна.

Ключові слова: фармакологія, університет, сучасний освітній процес, лекція, майбутні лікарі.

MODERN TRANSFORMATION OF PRESENTATION OF LECTURE MATERIAL ON PHARMACOLOGY TO FUTURE DOCTORS

Lutsenko O. A.

Abstract. The educational process in medical institutions is focused on directing the preparation of highly qualified, competent and competitive future doctors, which is based on the European model. For many minds before the lecture, as a method of initiation, there are special advantages, and new sources of information have become available, which ensure free access regardless of the time and place of the student's location. to information and information resources: digital guides and accessories, libraries, video content, mixed technologies with sets of tasks and control of knowledge and other Internet services. For many minds, the change in the presentation of lecture material on pharmacology was recognized. It is more important to prepare the lecturer, select the material in accordance with the latest developments in pharmacology. The extreme availability of professional information resources means that up to 40% of the information is transferred independently. Lectures on pharmacology are clearly structured, with a motivating core, look at a dozen key nutrition with periodic skin 15 days of interactive communication with the students to learn about the key nutritional requirements (asleep, write) or nourish a multiplicity of choices. Vykorist technical devices, for the possibility of submitting nutritional information for the additional QR code, for further information, go to Google Forms with the following information or in the form of "voting" by the way raise your hands. This interactive form of delivering a lecture activates the student's respect for knowledge, gives the opportunity to analyze difficulties and possible solutions to what stinks are present, and also gives the opportunity to present alternative thoughts on the same page. food Obovlyazkovo looks at the nutrition of KROK-1 at the lecture. The lecturer speaks on anchors and the correct answer with explanations of key points. Also, the lecturer is deprived of a decal for power supply. The statistics highlight the key points of transformation in the lecture format and the paradigm of lecturer-student interaction. In this way, you can create a new idea so that the daily lecture is transformed into social norms. However, the function of the lecture is carried out, as it is previously deprived of information.

Key words: pharmacology, university, current educational process, lecture, future doctors.

ORCID кожного автора та його внесок до статті:

Lutsenko O. A.: <https://orcid.org/0000-0003-0277-0458> ^{ABCDEF}

Адреса для кореспонденції

Луценко Ольга Анатоліївна
Полтавський державний медичний університет
Україна, 36011, м. Полтава, вул. Шевченка 23
Тел.: 0968401653

E-mail: farmaluru@gmail.com

А – концепція роботи та дизайн, В – збір та аналіз даних, С – відповідальність за статичний аналіз, D – написання статті, Е – критичний огляд, F – остаточне затвердження статті.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії *Creative Commons Attribution (CC-BY)*, яка дозволяє не-обмежене використання, поширення та відтворення в будь-якому форматі за умови належного цитування оригінальної роботи © Всі автори, 2026

Стаття надійшла 13.01.2026 року
Стаття прийнята до друку 01.05.2026 року
Опубліковано 27.05.2026 року